

Suuren paasto valmistusviikot. Tuomiosunnuntain jälkeisen viikon maanantai.

Päivän epistola

(3. Joh. 1 – 15)

”Vanhin tervehtii rakasta Gaiusta. Minä rakastan sinua vilpittömästi. Rakas ystävä, toivon, että sinulle kuuluu joka suhteessa hyvää ja että olet terve; sisäisestihän sinulle kuuluu hyvää. Ilahduin suuresti, kun tänne tulleet veljet kertoivat sinun elävän totuudessa, niin kuin asia onkin. Mikään ei tuota minulle suurempaa iloa kuin se, että kuulen lasteni elävän totuudessa. Rakas ystävä, sinä herätät luottamusta kaikessa, mitä veljien, muualta tulevienkin, hyväksi teet. He ovat seurakunnan kuullen kertoneet rakkaudestasi. Ole hyvä ja varusta heidät matkalle Jumalan sananviejien arvon mukaisesti. Kristuksen nimen tähden he ovat matkaan lähteneet, eivätkä he ota pakanoilta vastaan mitään. Meidän velvollisuutemme on siis antaa heidänlaisilleen tukemme, jotta mekin osallistuisimme työhön totuuden hyväksi. Kirjoitin muutaman sanan seurakunnalle, mutta Diotrefes, joka mahtailee sen johtajana, ei pidä meitä missään arvossa. Siksipä minä sinne tultuani aionkin huomauttaa hänelle siitä, mitä hän oikein tekee levittäessään meistä pahoja puheita. Eikä hänelle sekään riitä. Hän kieltäytyy itse ottamasta veljiä vastaan, estää niitä, jotka haluavat sen tehdä, ja jopa erottaa heitä seurakunnasta. Rakas ystävä, älä ota esimerkkiä pahasta, vaan hyvästä. Joka tekee hyvää, on Jumalasta, mutta se, joka tekee paha, ei ole Jumalaa nähnyt. Demetrioksesta kaikki ovat kertoneet pelkkää hyvää; itse totuuskin on hänen puolellaan. Samoin todistamme me, ja sinä tiedät, että meidän todistuksemme on tosi. Minulla olisi sinulle paljonkin kirjoitettavaa, mutta en tahdo esittää sitä näin kynällä ja musteella. Toivon näkeväni sinut pian. Silloin voimme keskustella kasvotusten. Rauha sinulle! Ystävät lähettävät sinulle tervehdyksensä. Tervehdi ystäviä, jokaista erikseen.”

Kyseessä on koko Johanneksen kolmas kirje. Se on yksityiskirje kristitty Gaiukselle, joka tunnetaan vieraanvaraisuudestaan lähetystyöntekijöitä kohtaan. Kirjeen alku ja toivotukset ovat yksityiskirjeen mukaisia. Me emme tiedä, onko kyse samasta Gaiuksesta, jonka apostoli Paavali mainitsee (vrt. Room. 16: 23; 1. Kor. 1: 14).

”Minä rakastan sinua vilpittömästi” on nykyinen suomennos. Edelliset käännökset ovat muodossa ”minä totuudessa rakastan”. Vanhemmat käännökset ovat uskollisempia alkuperäistekstille. Silloin teksti tulee ymmärtää niin, että Gaius on todellinen kristitty. Vanhimman mukaan Gaius ”elää totuudessa”, vanhemmat suomennokset ovat muodossa ”vaeltaa totuudessa”. Tässä sanaa totuus ei tule ymmärtää ”opillisesti”, vaan se tarkoittaa oikeaa kristillistä elämää.

Suurin osa kirjeestä käsittelee Diotrefeksen luomaa ongelmaa, kun hän kieltäytyy osoittamasta vieraanvaraisuutta. Sen vastakohtana on Gaiuksen oikea toiminta, jonka kirjoittaja toivoo jatkuvan. Gaius on auttanut ”sananviejiä” (lähetystyöntekijöitä), ja nämä ovat todistaneet tästä asiasta (vanhimman) seurakunnassa. Johanneksen seurakunnissa seurakuntalaisia kutsuttiin ”lapsiksi”. Kun tekstissä se on muodossa ”lapsieni”, niin se merkitsee, että seurakunta, jonka jäsen Gaius on, on kirjoittajan (Johanneksen) perustama tai hänen vaikutuspiirissään. Lähetystyöntekijöiden tukeminen perustuu Jeesuksen opetukseen (Matt. 10: 10). Heille osoitettu vieraanvaraisuus (rakkaus) on kohdistettu samalla Jeesukselle (Matt. 10: 40). Nämä lähetystyöntekijät eivät ota mitään vastaan pakanoilta. Tämä on uusi asia, aikaisemmin ei ole mainittu tällaista rajoitetta. Kristittyjen tuli auttaa lähetystyöntekijöitä. Nähtävästi kyse oli siitä, että näin osoitettiin pakanoille, että lähetystyöntekijät eivät hankkineet itselleen mitään etua. Lähetystyöntekijöiden auttaminen tekee meistä heidän työtovereitaan.

”Kirjoitin muutaman sanan seurakunnalle” on tavanomainen tapa ilmaista, keitä nyt saapuvat vieraat ovat. Kyse on kirjeestä, jonka ”vanhin” aikaisemmin kirjoitti ja joka annettiin Diotrefekselle. Tämä kuitenkin torjui kirjeen esittäjät. Toimintaa on selitetty kahdella eri tavalla. Diotrefes on voinut olla seurakunnan johtaja, piispa, joka haluaa olla itsenäinen ja ei huomioi toisen ”vanhimman” arvovaltaa. Toinen esitetty teoria on, että Diotrefes on harhaoppinen ja torjuu ”vanhimman” oppilaat sen takia. Tekstissä ei kuitenkaan mitenkään viitata väärään opetukseen vaan ”pahojen puheiden levittämiseen”. Sen lisäksi hän ei ota vastaan lähetystyöntekijöitä ja jopa erottaa seurakunnasta niitä, jotka ottavat näitä vastaan. Todennäköisesti hän ei erottanut ketään seurakunnasta, vaan puhui tästä, jotta seurakuntalaiset eivät auttaisi vierailevia lähetystyöntekijöitä. Kaikesta tästä ”vanhin” aikoo puhua Diotrefeksen kanssa tullessaan kyseiseen seurakuntaan.

”Vanhin” toteaa Demetrioksen toimivan oikein. Tästä ovat kertoneet ”kaikki”, siitä todistavat myös ”vanhin” ja kirjeen vastaanottaja Gaius. Voi olla, että Demetrios oli se henkilö, joka toimitti kirjeen Gaiukselle.

”Vanhimmalla” on paljon asiaa Gaiukselle. Sen kirjoittaminen on teknisesti hankalaa, joten ”vanhus” odottaa Gaiuksen tapaamista asioiden kertomiseksi. Hänen toiveensa on, että tapaaminen tapahtuisi ”pian”. Kirjeen lopussa on perinteinen rauhan toivotus ja seurakuntalaisten lähettämät tervehdykset sekä kehoitus tervehtiä ”ystäviä”, todennäköisesti seurakuntalaisia.

(Luuk. 19: 29 – 40; 22: 7 – 39)

”Siihen aikaan, kun Jeesus oli tulossa Öljymäeksi kutsutulle vuorelle ja oli jo lähellä Betfagea ja Betaniaa, hän lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi: ”Menkää tuolla näkyvään kylään. Kun tulette sinne, te näette kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä ei kukaan vielä ole istunut. Ottakaa se siitä ja tuokaa tänne. Jos joku kysyy, miksi te otatte sen, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä.” Miehet lähtivät ja havaitsivat kaiken olevan niin kuin Jeesus oli heille sanonut. Kun he olivat irrottamassa varsaa, sen omistajat kysyivät: ”Miksi te viette varsan?” He vastasivat: ”Herra tarvitsee sitä.” He toivat varsan Jeesukselle, heittivät vaatteitaan sen selkään ja auttoivat Jeesuksen ratsaille. Kun hän sitten ratsasti, opetuslapset levittivät vaatteitaan tielle. Jeesuksen lähestyessä sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu Öljymäen rinnettä alas, koko opetuslasten joukko alkoi riemuissaan suureen ääneen ylistää Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet. He huusivat: - Siunattu hän, kuningas, joka tulee Herran nimessä! Taivaassa rauha, kunnia korkeuksissa! Muutamat fariseukset sanoivat väkijoukon keskeltä Jeesukselle: ”Opettaja, kiellä opetuslapsiasi!” Mutta Jeesus vastasi: ”Minä sanon teille: jos he olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat.” Sitten tuli happamattoman leivän päivä, jona pääsiäislammas oli teurastettava. Jeesus lähetti Pietarin ja Johanneksen kaupunkiin ja sanoi heille: ”Menkää valmistamaan pääsiäisateriaa.” He kysyivät: minne tahdot meidän valmistavan sen?” Hän sanoi: ”Kun tulette kaupunkiin, teitä vastaan tulee vesiruukkuja kantava mies. Seuratkaa häntä. Menkää siihen taloon, johon hän menee, ja sanokaa talon isännälle: ”Opettaja kysyy sinulta, missä on huone, jossa hän voi syödä pääsiäisaterian opetuslastensa kanssa.” Isäntä osoittaa teille yläkerrasta suuren huoneen, jossa on kaikki järjestettynä. Valmistakaa sinne ateria.” He lähtivät matkaan, ja kaikki kävi niin kuin Jeesus oli heille sanonut. He valmistivat pääsiäisaterian. Kun hetki koitti, Jeesus kävi aterialle yhdessä apostolien kanssa. Hän sanoi heille: ”Hartaasti olen halunnut syödä tämän pääsiäisaterian teidän kanssanne ennen kärsimystäni. Sillä minä sanon teille: enää en syö pääsiäisateriaa, ennen kuin se saa täyttymyksensä Jumalan valtakunnassa.” Hän otti käsiinsä maljan, kiitti Jumalaa ja sanoi: ”Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne. Minä sanon teille: tästedes en maista viiniköynnöksen antia, ennen kuin Jumalan valtakunta on tullut.” Sitten hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi opetuslapsilleen sanoen: ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.” Aterian jälkeen hän samalla tavoin otti maljan ja sanoi: ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka vuodatetaan teidän puolestanne. Mutta tälle samalle pöydälle ojentaa yhdessä minun kanssani kätensä myös minun kavaltajani. Ihmisen Poika lähtee täältä juuri niin kuin hänen on määrää lähteä, mutta voi sitä, josta tulee hänen kavaltajansa!” Opetuslapset alkoivat kysellä toisiltaan, kuka heistä se saattaisi olla. Opetuslasten kesken syntyi myös kiistaa siitä, ketä heistä olisi pidettävä suurimpana. Silloin Jeesus sanoi heille:

”Kuninkaat hallitsevat herroina kansojaan, ja vallanpitäjät vaativat, että heitä kutsutaan hyväntekijöiksi. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka teidän joukossanne on suurin, se olkoon kuin nuorin, ja joka on johtaja, olkoon kuin palvelija. Kumpi on suurempi, se, joka on aterialla, vai se, joka palvelee häntä? Eikö se, joka on aterialla? Mutta minä olen teidän keskellänne niin kuin se, joka palvelee.” Koko ajan, kaikissa koettelemuksissani, te olette pysyneet minun kanssani. Niinpä minä annan teille kuninkaallisen vallan, niin kuin Isäni on minulle antanut. Te saatte minun valtakunnassani syödä ja juoda minun pöydässäni, ja te istutte valtaistuimilla ja hallitsette Israelin kahtatoista heimoa.” Simon, Simon! Saatana on saanut luvan seuloa teitä niin kuin viljaa. Mutta minä olen rukoillut puolestasi, ettei uskosi sammuisi. Ja kun olet palannut takaisin, vahvista veljiäsi.” Pietari sanoi hänelle: ”Herra, sinun kanssasi minä olen valmis menemään vaikka vankilaan tai kuolemaankin.” Mutta Jeesus vastasi: ”Minä sanon sinulle, Pietari: ennen kuin kukko tänään laulaa, sinä olet kolmesti kieltänyt tuntevasi minut.” Jeesus sanoi opetuslapsille: ”Kun lähetin teidät matkaan ilman kukkaroa, laukkua ja jalkineita, niin puuttuiko teiltä mitään?” ”Ei mitään”, he vastasivat. Silloin Jeesus sanoi: ”Nyt on toisin. Joilla on kukkaro, ottakoon sen mukaan, samoin laukun. Jolla ei ole rahaa, myyköön viitan päältään ja ostakoon miekan. Sillä tietäkää, että tämän kirjoituksen täytyy käydä minussa toteen: ”Hänet luettiin rikollisten joukkoon.” Kaikki, mitä minusta on lausuttu, saa nyt täyttymyksensä.” Opetuslapset sanoivat: ”Herra, tässä on kaksi miekkaa.” ”Riittää”, hän vastasi. Jeesus lähti kaupungista ja meni tapansa mukaan Öljymäelle. Opetuslapset seurasivat häntä.”

Vastaavaa tekstiä löytyy myös muilta evankelistoilta, mutta eri evankelistat ovat käsitelleet saamaansa tietoa eri tavoin. Asioiden järjestys myös esitetään eri tavoin. Luukkaan tekstin osalta on muistettava, että kirkko lukee sitä myös omalla tavallaan ja tässä yhteydessä yhdistää kaksi eri kertomusta: Jerusalemiin ratsastamisen ja ehtoollisen asettamisen tapahtumat. Betfage ja Betania olivat kyliä Jerusalemin itäpuolella.

Kertoessaan Jeesuksen ennalta näkemisestä Luukas osoittaa, että Jeesus hallitsee matkaansa Isän luo, Hän tietää Jumalan tahdon ja on kuuliainen Hänelle. Aasin varsan haku ja sillä ratsastaminen on lainausta Markuksen evankeliumista ja sen alkuperä on profeetta Sakarjan kirjassa (Sak. 9: 9), missä kuvataan Vanhan testamentin kuninkaan saapumista kaupunkiinsa Jerusalemiin. Luukkaalla painotus ei kuitenkaan ole maallisessa kuninkuudessa, sillä Jeesuksesta tuli kuningas elämän antavan kuoleman kautta.

Luukas ei mainitse levitettävän palmunoksia aasin jalkoihin, hän mainitsee vain vaatteet. Näyttää siltä, että Luukas korostaa ihmisten omia vaatteita korostaen, että jokaisen pitää ottaa vastaan

Kristus sillä, mitä hänellä itsellään on. Tämä teema tulee selväksi, että Luukas evankeliumissaan kehottaa ihmisiä auttamaan omaisuudellaan apua tarvitsevia.

Pyhiinvaeltajan psalmia (118: 26) Luukas käyttää perustellakseen Jeesuksen kuninkuutta. Jeesuksen kuninkuus on ajatus, joka kehittyi vähitellen Luukkaan evankeliumissa. ”Joka tulee” kertoo Jeesuksen tulemisesta, ei vain Jerusalemiin, vaan nimenomaan temppeliin (vrt. Mal. 3: 1). Hänen tehtävänsä on tuoda ”rauha”. Teksti toteaa: ”Taivaassa rauha” ja samalla Jeesus on menossa kohti kuolemaansa. Johtopäätös on, että Kristuksen kuolema tuo rauhan taivaassa olevan Jumalan ja ihmisten välille.

Läsnä oli opetuslasten lisäksi muitakin ihmisiä, kyse ei siis ollut vain kahdestatoista ihmisestä. ”Koko opetuslasten joukko” viittaa siis isompaan ihmisryhmään. Tämän takia muutamat fariseukset pyysivät Jeesukselta: ”Opettaja, kiellä opetuslapsiasi.” He siis hyväksyivät Jeesuksen opettajaksi, mutta eivät ymmärtäneet, että Hän on myös Messias. Näin Jeesuksesta tuli heille kompastuskivi, kuten vanhurskas Simeon oli ennustanut (Luuk. 2: 34). Kivien huutamisen taustalla lienee profeetta Habakukin teksti: ”Seinäkivi huutaa ja syyttää, ja kattohirsi yhtyy huutoon” (Hab. 2: 11). Jeesus on tunnustettava Messiaaksi, muuten kivetkin todistavat Hänestä.

”Sitten tuli se happamattoman leivän päivä, jona pääsiäislammas oli teurastettava.” Kreikkalainen teksti ei mainitse sanaa lammas. Myös monissa käännöksissä sana lammas puuttuu tai se on suluissa. Suomalainen sana pääsiäinen on ongelmallinen, se tulee sanasta päästä ja sillä tarkoitetaan paastosta pääsemistä. Heprealainen sana pääsiäisestä on ”pesah”, joka voidaan suomentaa ”kulkea ohi”. Sanaa ”pesah” käytettiin juutalaisten keskuudessa pääsiäisjuhlasta (kokonaisuutena), tai sen aikana nautitusta aterialta tai teurastettavasta lampaasta, joka syötiin aterialla.

Tuona vuonna happamattoman leivän päivä oli kuitenkin perjantai. Kirkon käsityksen mukaan Jeesus opetuslapsineen nautti pääsiäisaterian päivää aikaisemmin. Näin Hänestä tuli seuraavana päivänä todellinen pääsiäislammas. Jeesuksen ristiinnaulitsemisen aikaan sinä vuona teurastettiin pääsiäislampaita.

Seuraavaksi siirrytään pääsiäisaterian valmisteluun. Jeesus lähetti Pietarin ja Johanneksen valmistamaan pääsiäisaterian. Jeesus osoittaa hallitsevansa tilanteen. Opetuslapset löytäisivät paikan helposti, sillä veden kantaminen oli naisten työtä ja mies kantamassa vettä erottuisi helposti. Pietari ja Johannes toimivat Jeesuksen ohjeiden mukaan ja ovat vastakohta Juudakselle, joka kavalsi Hänet. Jeesus ilmaisi pääsiäisaterian pitopaikan peiteltysti. Kirkon opettajat ovat miettineet, olisiko

tämä johtunut siitä syystä, että näin Juudas ei voisi kavaltaa aterian paikkaa ylipapeille? Kirkon opettajat näkevät Pietarin edustavan tässä intoa ja Johanneksen hengellistä ymmärrystä. Nämä ovat ne ominaisuudet, jotka meillä on oltava osallistuessamme Herran ateriaan.

”Sanokaa talon isännälle” on periaatteessa oikea suomennos, mutta se kätkee alleen sen monisanaisuuden, mitä Luukas käytti. 1700 -luvun suomennos: ”sen huoneen perheisännälle” on lähempänä alkuperäistä ajatusta. Luukkaan ajatus toistaa sanan talo kaksi kertaa, suomennos voisi olla ”talon talonisäntä”. Tämä tuo mieleen alkukirkon (myös Luukkaan kokeman) tilanteen, jossa seurakunnat kokoontuivat jossakin yksityistalossa. Näissä kokoontumisissa nautittiin yhteinen ateria.

Yläkerran suuri huone, vierashuone, on kreikaksi sama sana kuin majatalo. Todennäköisesti sinne vei portaat talon ulkopuolelta. Tällaisia tiloja vuokrattiin tuohon aikaan pyhiinvaeltajille Jerusalemissa. Vaikka suomennos on täysin oikea, niin se ei tuo mieleen sitä, että Marialle ja Joosefille ei ollut sijaa majatalossa Betlehemissä. Luukkaalla on voinut olla tavoitteena tässä yhteydessä muistuttaa kuulijaa (lukijaa) Jeesuksen syntymäpaikasta.

Nykyihmisen ajatus Jeesuksen viimeisestä aterialla tuo mieleen Jeesuksen aterian kahdentoista opetuslapsensa kanssa. Todellisuudessa aterialla on voinut olla laajempi joukko Jeesuksen opetuslapsia. Jeesuksen opetuslasten määrä on erilainen eri kohdissa Luukkaan evankeliumissa. Sen takia emme voi tarkasti rajata läsnä olleiden ihmisten lukumäärää.

Pietari ja Johannes havaitsivat tilanteen olevan juuri sellainen, kuin Jeesus oli heille edeltä kuvannut. Tämän pitäisi lisätä heidän luottamustaan Jeesukseen.

”Kun hetki koitti” tarkoittaa aterian alkamisajankohtaa, osoittaa auringon laskeneen, mutta myös sitä, että nyt käynnistyisi Jumalan pelastussuunnitelman viimeinen vaihe. Kaikki tästä eteenpäin suuntasi kohti Kristuksen kuolemaa ihmisten pelastamiseksi.

”Asettui hän aterialle” ymmärretään usein käsitteenä viimeinen ehtoollinen. Tällöin se voidaan ymmärtää muista asioista irrallaan olevana. Parempi olisi ymmärtää se sinä ateriana, joka on viimeinen niiden aterioiden joukossa, jotka Jeesus jakoi opetuslastensa ja tavallisten ihmisten kanssa. Nytkin Hän syö syntisten kanssa, jotka tarvitsevat syntien anteeksi antamista ja suojelua. Tällä aterialla ovat niin Hänet pettävä, sekä Hänet kolmesti kieltävä, kuin myös ne, jotka jättävät Hänet yksin. Opetuslapset myös ymmärtävät Hänen opetuksensa väärin.

Ensimmäisen vuosisadan pääsiäisaterian järjestys oli seuraavanlainen. Ensin oli alkuruoka, jonka aikana juotiin ensimmäinen viinimalja ja kaadettiin toinen. Tätä seurasi pääsiäisen muistelemineen, perheen pää kertoi paon Egyptistä (luonteeltaan tämän kertomuksen kertominen on uskonnollinen toimitus, myös koko ateria voidaan ajatella uskonnollisena toimituksena), jonka jälkeen juotiin toinen viinimalja. Tätä seurasi varsinainen ateria, jonka aloitti leivän murtaminen ja jonka jälkeen siunattiin kolmas viinimalja. Tätä ateriaa vietettiin sen muistoksi, kun Jumala vapautti kansansa orjuudesta ja samalla katsotaan kohti lopullista vapautumista.

Kun tekstissämme mainitaan ensimmäinen malja, niin se tarkoittaa ensimmäistä tai toista viinimaljaa. Leivän murtaminen on se, joka oli varsinaisen aterian alussa. Tekstimme toinen malja on aterian kolmas malja, joka siunattiin varsinaisen aterian jälkeen. Kirkon opettajat ymmärsivät, että ensimmäinen malja päättää Vanhan testamentin pääsiäisaterian, jonka Jeesus söi opetuslastensa kanssa täyttääkseen lain. Jumalan valtakunnan tulo tarkoittaa Kristuksen ylösnousemista, silloin Hän uudelleen syö ja juo opetuslastensa kanssa (vrt. Luuk. 24: 43; Ap.t. 10: 41).

Jeesus ravitsee opetuslapsiaan kuolemaansa asti. Hänen jakeessa 17 ottama malja ja kehotus jakaa se, on vakuus opetuslapsille, että he jakavat sen myös taivasten valtakunnassa. Pääsiäisaterialla isäntä murtaessaan leivän jakoi omasta leivästään. Nyt Jeesus murtaessaan leivän toteaa sen olevan Hänen ruumiinsa. Sana ruumis on osittain harhaanjohtava. Se voi merkitä ruumista, mutta se merkitsee myös koko ihmisen elämää, olemusta, todellisuutta, todellista oliota. ”Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne” sisältää ajatuksen, että Jeesus antoi koko elämänsä meidän puolestamme, meidän pelastukseksimme.

Nykyinen suomennos leivän kohdalla toteaa: ”Sitten hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen”. Vanhemmat suomennokset sisältävät kreikkalaisen tekstin mukaisen sanan ”kiitti”. Tämä sana on kreikaksi eukaristia. Tämä sana tuli merkitsemään niin liturgiaa kuin ehtoollisen sakramenttia. Tätä sanaa tässä merkityksessä käytetään jo ensimmäisen vuosisadan lopulla kirjoitetussa Kahdentoista apostolin opetuksessa (Did. 9: 1). Ortodoksinen kirkko ymmärtää kirjaimellisesti sanat ”Tämä on minun ruumiini” (vrt. Joh. 6: 51 – 66).

”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni” heijastaa Mooseksen kirjoja (2. Moos. 24: 3 – 8) ja profeetta Jeremiaa (Jer. 31: 31). Jeesuksen elämä on luonut uuden siteen Jumalan ja ihmisten välille. Hänen verensä vuotaa, jotta ihmiset pelastuisivat. Kuoleva Jeesus on tuonut Uudelle Israelille

ehtoollisen pääsiäisaterian sijalle. Tällä aterialla koettiin vapautuminen tuhoavista voimista ja ennalta osallistuttiin Jumalan valtakunnan päättymättömään ateriaan.

Seuraavaksi kysytään, kuka pettää Jeesuksen. Luukas on sijoittanut pettäjän ilmoittamisen ehtoollisen jälkeen. Hän ei suoraan mainitse Juudasta. Tällä tavoin Luukas siirtää huomion Jeesuksen pettäjästä omaan ja meidän aikaamme asti. Ei vain Juudas petä Jeesusta, pettäjiä tulee myöhemmin. Onko ehtoolliseen osallistujien joukossa niitä, jotka kieltävät Jeesuksen? Tekstistä voi päätellä, että Juudas kutsuttiin mukaan osallistumaan ehtoolliseen. Sitä ei kuitenkaan erikseen mainita. Jeesus antoi Juudakselle mahdollisuuden vielä tässäkin tilanteessa toimia oikein, mutta Juudas ei käyttänyt mahdollisuutta hyväkseen.

”Tälle samalle pöydälle ojentaa yhdessä minun kanssani kätensä” on ajatus, joka nousee psalmeista (Ps. 41: 10). ”Niin kuin on määrä lähteä” osoittaa, että pelastussuunnitelmaa noudatetaan, kaikki tapahtaa ennalta suunnitellun mukaisesti, ei sattumanvaraisesti. Nyt opetuslapset kysyvät toisiltaan, kuka pettjää voisi olla. Markuksen mukaan he kysyivät sitä Jeesukselta.

Kuka on opetuslapsista suurin? Tekstissä mainittu ”hyväntekijä” oli yksi tuon ajan hallitsijoiden ”arvonimistä”. Todellisuudessa suurimman tehtävänä on palvella muita. Jakeessa 26 on kreikkalainen sana suomennettu johtajaksi. Suomennos on oikea, mutta ortodoksit voisivat kääntää sen myös sanalla igumeni. Voi olla, että tällä sanalla on kuvattu nimenomaan uskonnollista johtajaa. Kun tähän liitetään esimerkki palvelemisesta aterialla, niin teksti on kehoitus uskonnollisille johtajille toimia yhteisön palvelijoina.

Edellä oleva ei ollut opetuslapsia kohtaan kovin kohteliasta. Seuraava teksti kuitenkin osoittaa, mitä seuraa palvelemisen ja Jeesuksen elämän jakamisesta. Heille luvataan osallisuus taivasten valtakunnasta ja myös auktoriteettiasema uudistetussa Israelissa.

Sitten teksti käsittelee Pietarin asemaa. Keitä Saatana on saanut luvan koetella (”seuloa kuin viljaa”)? Teksti on tässä yhteydessä monikossa. Se voi tarkoittaa läsnä olevia opetuslapsia (todennäköisempi vaihtoehto) tai sitten se viittaa Pietariin ja Juudakseen. Jeesuksen rukouksien takia Pietari on pelastuva. Hän ennalta kertoo Pietarin luopuvan Hänestä, mutta palaavan takaisin (kts. Joh. 21: 15 - 17). Silloin Pietarin tehtävä on ”vahvistaa veljiä”. Teksti osoittaa, että Jeesus voi puolustaa yhteisöään Saatanaa vastaan. Pietari todellakin vahvisti myöhemmin muita opetuslapsia ja toimintansa kautta paljon suurempaa ihmisjoukkoa.

Jeesus kertoo edeltä, että Pietari on kieltävä Hänet. Teksti muistuttaa meitä, että kuka tahansa, jopa luotettu henkilö, voi langeta Saatanan ansaan. ”Kun olet palannut takaisin” kertoo jo ennalta Pietarin katumuksesta. Pietari ei ylpeydessään ymmärtänyt Jeesuksen sanoja. Tällöin Jeesus toteaa, että Pietari lähitulevaisuudessa tulee kieltämään Hänet kolme kertaa.

Seuraavaksi Luukas esittää, miten lähetystyöntekijöiden on toimittava vihamielisessä yhteiskunnassa. Ne rajoitteet, joita aikaisemmin annettiin varustautumisesta matkalle (Luuk. 9: 1 – 6; 10: 1 – 11) eivät nyt ole voimassa. Lähetysmatkalle tulee varustautua.

Opetuslapset ottavat Jeesuksen puheen miekasta kirjaimellisesti. Kun muistamme, että Jeesus toteutti omassa elämässään opetuksensa rakkaudesta ja ei käyttänyt väkivaltaa, niin tässä yhteydessä Hän ei tarkoittanut esinettä nimeltä miekka. Hän on todennäköisesti tarkoittanut sillä jonkinlaista kriisiä, kaikenlaisia vaaroja ja vihamiehiä. Tällaisiin asioihin opetuslasten tulisi varautua. Jae 36 voitaisiinkin ajatukseltaan suomentaa: ”Jolla ei ole rahaa, myyköön viitan päältään ja ostakoon ongelman.” Miekka voi tarkoittaa Jumalan sanaa, jolla taistellaan syntiä vastaan (Ef. 6: 17; Hepr. 4: 12).

”Kirjoitusten täytyy käydä minussa toteen: ”Hänet luettiin rikollisten joukkoon” (vrt. Jes. 53: 12). Tämä jälleen osoittaa pelastussuunnitelman toteutumista. Opetuslasten kertoessa, että heillä oli kaksi miekkaa, Jeesus sanoo heille ironisesti: ”Riittää”. Ajatus on, että turhaa on puhua tästä aiheesta enempää, kun opetuslapset eivät ymmärrä.